

‘Mevrouw, u hebt geen rechten’

Opgetekend door Renate van der Zee

Uit NRC-Handelsblad van zaterdag 16 september 2006

Het verhaal van Marieke Bekkers (46) die vals werd beschuldigd van drugsmokkel

‘Eerst moest ik nog lachen toen de marechaussee mij van drugsmokkel beschuldigde.

Die koffer met cocaïne die ze op Schiphol hadden aangetroffen, was immers helemaal niet van mij. Maar al snel bleek dat ze serieus waren. Mijn man, mijn kind en ik moesten meekomen naar het bureau. Ik was nijdig, want we stonden op het punt het vliegtuig te pakken naar Mexico, waar ik woon en werk als freelance consultant. Ik vroeg: „Kopen jullie een nieuw ticket voor me?” Ik dacht dat het een kwestie was van even uitlegen dat die koffer niet van mij was.

Ik wist nog niet dat ik in een nachtmerrie was beland.

Zes weken eerder was ik naar Nederland gekomen om familie en vrienden te bezoeken.

Toen ik op Schiphol arriveerde, had ik wel gezien dat het label aan een van mijn twee koffers ontbrak, maar dat leek me onbelangrijk.

Wat ik niet wist, was dat corrupte Mexicaanse bagagemedewerkers het label van mijn koffer hadden afgehaald en aan een koffer met twintig kilo cocaïne hadden geplakt. Die koffer is op Schiphol ontdekt door de marechaussee.

Ze zagen mijn naam op het label staan en dachten: hebbes! Dus toen we voor de terugreis op Schiphol verschenen, werden mijn man en ik gearresteerd.

Ik kon hoog en laag springen, maar ze geloofden domweg niet dat die koffer niet van mij was. Mijn label zat er aan, dus was hij van mij. Toen begon me langzaam te dagen dat ik echt een ernstig probleem had. De kinderbescherming kwam mijn vijfjarige zoontje Thies weghalen. Ik smeekte of ze hem alsjeblieft konden onderbrengen bij mijn moeder, maar ze luisterden niet.

Vervolgens zat ik drie dagen vast op Schiphol en als ik vroeg waar mijn man en zoontje waren, zeiden ze: „Ach mevrouw, maakt u zich maar zorgen om uzelf.” Ik verkeerde in een complete shock. Ik had net een heerlijke vakantie gehad en nu was ik in een verhaal van Kafka beland. Ik zat

in een cel waar ik tussen papieren lakens moest slapen en waar het licht nooit helemaal uit ging. Ik was verbijsterd.

Mijn zus wist te achterhalen in welk kindercentrum Thies was ondergebracht en heeft hem daar zo snel mogelijk weggehaald. Naderhand bleek dat de kinderbescherming hem daar helemaal niet zomaar naar toe had mogen brengen. Er zijn zelfs kamervragen over die gang van zaken gesteld. Mijn man is na drie dagen vrijgelaten en bijna het land uitgezet als ongewenst vreemdeling. Dat kon zijn advocate nog net voorkomen. Hij is vervolgens met mijn zontje teruggereisd naar Mexico.

Ikzelf werd voorgeleid aan de rechter-commissaris.

Ik was ervan overtuigd dat die mijn voorarrest zou beëindigen. Ik verkeerde in de naïeve veronderstelling dat rechters wijze mannen en vrouwen waren die zouden begrijpen dat ik geen drugsmokkelaar was. Maar nee, ik ging naar de vrouwengevangenis in Breda. Daar vroeg ik, naïef als ik was, wat mijn rechten waren. Ze zeiden: „Mevrouw, u hebt geen rechten.” En daar zat ik dan, in een cel.

Ik ben antropoloog en dacht eerst nog: misschien kan ik dit beschouwen als participierend onderzoek. Maar daar was geen sprake van. Ik kon van ellende niet slapen, niet lezen, ik kon niet eens meer normaal denken.

Eerst wilde ik met niemand iets te maken hebben. Maar het enge is dat je na een week gewoon braaf meedraait. Ik begon met folders dichtvouden en daarna werd ik bevorderd naar hoog gekwalificeerd werk, namelijk schroefjes tellen. Daar verdiende ik dan elf euro per week mee. Daarvan kon ik een televisie huren en een telefoonkaart en shag kopen, dan was het op.

Ik had met drie vrouwen contact, maar verder was de sociale afstand tussen mij en de anderen te groot. Er zaten daar veel drugsverslaafden, trieste gevallen. Ze dachten dat ik de dokter was. Ik mocht een keer per week bezoek ontvangen en een paar keer per week tien minuten bellen. Dat was alles. Ik voelde me zo klein, zo diep vernederd. Ik wist inmiddels wel dat Ricardo en Thies thuis waren en ontving ontelbare brieven van vrienden. Ze verzekerden me dat ze alles zouden doen om mij uit de gevangenis te halen en legden geld bijeen om een topadvocaat voor me in te huren.

Dat heeft mij erdoor gesleept. Die weken in de gevangenis waren vreselijk. Maar dat ik als doorsnee rechtschapen burger niet werd geloofd, dat vond ik nog veel vreselijker.

Na drie weken mocht ik uit voorarrest, dat was op 4 februari. Maar ik moest wel in Nederland blijven tot de strafzitting, die plaats zou hebben op 23 maart. Al die tijd moest ik bij verschillende vrienden logeren, want ik had geen huis in Nederland. Logeren is leuk, maar alleen als het vrijwillig is. Om iets voor mijn vrienden terug te doen, deed ik maar het huis houden. Verder was ik die twee maanden helemaal van de wereld. Compleet ontdaan over dat dit in Nederland mogelijk was.

Mijn zontje leed heel erg onder mijn afwezigheid.

Hij begreep er niets van en was zo boos dat hij niet met mij wilde praten. Hij vertelde aan de oppas dat ik dood was en werd erg agressief op school. Ik voelde me schuldig dat hij zo leed onder de omstandigheden. Ik miste mijn man ook heel erg. We waren gescheiden door de oceaan en hij kon niets voor mij doen.

Op 23 maart kreeg ik te horen dat de strafzitting was verplaatst naar 30

september. Ik kreeg mijn paspoort terug. Ik was die twee nutteloze maanden dus voor niets in Nederland gebleven en dat maakte me ontzettend kwaad. Maar ik was blij dat ik terug naar Mexico kon. Ik dacht: ik ga genieten van mijn gezin en simpele dingen doen zoals keukenkastjes schoonmaken. Maar dat viel vies tegen.

Ik was zo kwaad, zo kwaad ben ik mijn hele leven niet geweest. Ik kon van woede niet slapen en niet werken. Ik moest in therapie om uiting te geven aan mijn woede. Verder had ik grote problemen met Thies. Hij luisterde niet naar mij en was agressief. Hij was ook heel bang voor politieagenten, dan werd hij helemaal hysterisch. Ook tussen mijn man en mij ging het tijdelijk moeizaam. Hij vond het vreselijk dat hij mij niet had kunnen beschermen.

Ik kon hem niet vertellen hoe het in Breda was. Dat was gewoon te pijnlijk voor hem.

Ondertussen zaten mijn vrienden in Nederland niet stil. Ze zochten naar bewijsmateriaal en kwamen uit bij een gezagvoerder van de KLM die steil achterover viel toen hij mijn verhaal hoorde. Hij belde meteen met Ronald Augustin, hoofd beveiliging van de KLM, om te vragen of hij wist of drugsmokkelaars labels van onwetende passagiers gebruikten om koffers naar Amsterdam te smokkelen. Augustin vertelde hem dat dat inderdaad gebeurde.

In september 2004 ging ik terug naar Nederland voor de strafzitting. Mensen vroegen me waarom ik niet gewoon in Mexico bleef.

Maar ik wilde verhaal halen. Ik voelde mij diep beledigd. Ik had het nodig dat ze me vrijspraken.

Die officier van justitie heeft mij voortdurend afgeschilderd als een leugenaar.

Dat was zo vernederend. Het enige bewijs dat ze had was het bagagelabel, verder had ze helemaal geen onderzoek gedaan. Dat drugsmokkelaars het label van mijn koffer afgehaald hadden kunnen hebben, noemde ze theoretisch mogelijk, maar in de praktijk nooit bewezen. Ze hield bij hoog en bij laag vol dat je zo'n label onmogelijk kon losmaken zonder het te beschadigen. Naderhand is tijdens een uitzending van Netwerk getoond dat dat wel kon. Heel makkelijk.

Tijdens een getuigenverhoor heeft Ronald Augustin verklaard dat het mogelijk is een bagagelabel van 's ch o n e ' bagage op een koffer met drugs te plakken en dat het voorkomt dat bagage aan boord wordt gebracht op naam van een passagier die daar zelf geen weet van heeft. De rechter vroeg hem of hij zich realiseerde dat dat een bom onder het hele veiligheidssysteem was.

Ik werd uiteindelijk vrijgesproken. Een week later kondigde de officier van justitie aan dat ze in hoger beroep ging. Gek genoeg hoorden we daarna niets meer. Op brieven van mijn advocaat werd niet gereageerd. Pas na veertien maanden werd het beroep ingetrokken.

De hele geschiedenis heeft mijn vertrouwen in de Nederlandse rechtsstaat ernstig beschadigd.

Ik geloofde altijd dat het openbaar ministerie ons beschermde tegen misdaad.

Dat bleek een illusie te zijn. Het openbaar ministerie wil koste wat het

kost zijn gelijk halen en drukt tegen beter weten in onschuldige burgers in de hoek van criminelen. Dat is kwetsend en uitermate slordig. Ik dacht altijd: zoiets gebeurt je niet in Nederland. De wet zegt dat je onschuldig bent totdat het tegendeel is bewezen. Maar ik moest mijn onschuld bewijzen. Het erge is ook dat er niets is veranderd. Er zijn naar aanleiding van mijn geval kamervragen gesteld maar daar is nooit antwoord op gekomen. Het beleid is niet aangepast en het veiligheidssysteem op luchthavens is nog steeds lek. En de persofficier van het OM had bovendien het lef om, nadat ik was vrijgesproken, in het openbaar te beweren dat ik toch schuldig ben. Naderhand heeft de hoofdofficier van justitie overigens wel zijn excuses hiervoor aangeboden.

Afgelopen zomer ben ik terug in Nederland geweest om een schadeclaim in te dienen tegen het OM. Want het heeft mij allemaal erg veel geld gekost. Ik heb maandenlang niet kunnen werken, ben opdrachten misgelopen, moet mijn vrienden de kosten van de advocaat terug betalen en ben in therapie geweest ten gevolge van het hele verhaal.

Die zitting was een vertoning. De officier van justitie ging als een kruidenier door alle bonnetjes.

Uiteindelijk heb ik een schadevergoeding gekregen waarvan ik nog niet eens mijn vrienden kan terugbetalen. Dat was een grote teleurstelling. Ik ga in beroep, want anders ben ik nog een hele tijd bezig schulden af te lossen.

In de gevangenis in Breda zat een vrouw uit Venezuela die precies hetzelfde had meegemaakt als ik. Ze ging op zakenreis en aangekomen bleek haar bagagelabel om een koffer met drugs te zitten. Ik denk dat zij onschuldig was, want haar verontwaardiging was niet gespeeld.

Ze heeft vier jaar gekregen voor drugshandel.

Zij was namelijk niet blank, had geen vrienden die haar het geld konden voorschieten om een goede advocaat in te huren en had geen contacten die bewijsmateriaal konden opleveren. Dat is het griezelige van dit verhaal.

Het kan iedereen overkomen. En als je zwart bent en in de Bijlmer woont, dan draai je gewoon onschuldig de gevangenis in.